

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO w V Liceum Ogólnokształcącym im. I.J. Paderewskiego w Bydgoszczy

na rok szkolny 2018/19

Ocena zapotrzebowania na WSDZ.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych

w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. WSDZ jest częścią planu wychowawczego szkoły i jest włączony do Statutu szkoły. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele oraz instytucje wspomagające proces doradczy. Uczeń przygotowany do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który zna swoje zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny i ma plany na przyszłość.

Założenia i cele WSDZ.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- 1) wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- 2) na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- 3) na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;
- 4) działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły;
- 5) WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- 6) WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

Cele programu WSDZ.

Przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu. Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych.

Cele szczegółowe:

1. Uczniowie:

- 1) rozwijają umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- 2) wiedzą jak rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty;
- 3) posiadają informacje o zawodach, ofercie edukacyjnej i rynku pracy;
- 4) potrafią podejmować decyzje w oparciu o wiedzę o swoich zasobach.

2. Nauczyciele:

- 1) diagnozują potrzeby i zasoby uczniów;
- 2) rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów;
- 3) wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, kierują do specjalistów;
- 4) znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
- 5) włączają partnerów w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

3. Rodzice:

- 1) znają mocne i słabe strony swojego dziecka;
- 2) są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „pierwszych doradców”;
- 3) znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- 4) znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
- 5) wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci;
- 6) angażują się w pracę doradczą szkoły.

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

- 1) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. - w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U.2018.1675).
- 2) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.2018.1457 t.j. ze zm.)
- 3) Ustawa z dnia z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U.2018.996 t.j. ze zm.).
- 4) Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r . - Karta Nauczyciela (Dz.U.2018.967 t.j. ze zm.)
- 5) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U.2001.61.624 ze zm.)
- 6) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.2017.1591 ze zm.).

Metody i formy realizacji działań - funkcjonowanie WSDZ w szkole ponadgimnazjalnej.

Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog, psycholog szkolny, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby

wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów i nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej. Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ.

Formy pracy adresowane do uczniów:

- 1) badanie zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad, kwestionariusz ankiety);
- 2) zajęcia grupowe służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych;
- 3) warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem;
- 4) udostępnianie informacji o zawodach, szkołach;
- 5) spotkania z przedstawicielami różnych zawodów;
- 6) udzielanie indywidualnych porad uczniom;
- 7) organizowanie wycieczek;

Formy pracy adresowane do rodziców:

- 8) włączanie rodziców w organizację spotkań uczniów z przedstawicielami zawodów oraz wycieczek zawodoznawczych;
- 9) promowanie wśród rodziców materiałów i metod pomagających im wspierać dzieci w rozwoju edukacyjno-zawodowym;
- 10) wykorzystanie zasobów internetowych do promowania wśród rodziców wiedzy dotyczącej planowania ścieżek edukacyjno-zawodowych ich dzieci.

Metody w poradnictwie grupowym:

- 1) aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja;
- 2) metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról;
- 3) metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy);
- 4) metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne;
- 5) treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki.

Zadania rady pedagogicznej:

- 1) utworzenie i zapewnienie ciągłości działania szkolnego systemu doradztwa zawodowego;
- 2) współpraca przy realizacji działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej, zawartych w szkolnym systemie doradztwa zawodowego;
- 3) wprowadzanie w tematykę przedmiotu treści związanych z orientacją zawodową.

Działania zawodoznawcze realizowane na różnych przedmiotach :

1. Język polski:

- 1) redagowanie dokumentów aplikacyjnych;

- 2) moje plany zawodowe i szkolne;
- 3) omawianie współczesnych zmian modelu komunikacji językowej (np. różnice między tradycyjną komunikacją ustną lub pisaną a komunikacją przez internet).

2. Języki obce:

- 1) nazwy zawodów i czynności z nimi związane;
- 2) człowiek (np. dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia i emocje, zainteresowania, problemy etyczne);
- 3) praca (np. zawody i związane z nimi czynności, warunki pracy i zatrudnienia, praca dorywcza).

3. Wiedza o społeczeństwie:

- 1) funkcjonowanie rynku pracy;
- 2) bezrobocie;
- 3) samozatrudnienie;
- 4) biznesplan;
- 5) procedura rejestracyjna;
- 6) uproszczone formy ewidencji;
- 7) aktywne formy poszukiwania pracy;
- 8) prawo pracy;
- 9) praca i kształcenie w Polsce i Unii Europejskiej;
- 10) zasady podejmowania pracy i zakładania własnych przedsiębiorstw w Unii Europejskiej (na podstawie informacji z internetu);
- 11) sporządzanie Europass-CV.

4. Historia:

- 1) poznajemy zawody, które wykorzystują wiedzę historyczną;
- 2) funkcjonowanie rynku pracy w gospodarce centralnie sterowanej i rynkowej.

5. Historia i społeczeństwo:

- 1) wynalazki i nowe technologie jako źródło zmiany;
- 2) rola mediów w postępie cywilizacyjnym;
- 3) znaczenie dostępu do wiedzy dla rozwoju gospodarczego;
- 4) źródła zmiany i rozwoju gospodarczego;
- 5) porównanie „rewolucji” Gutenberga i rewolucji cyfrowej;
- 6) nowe zawody.

6. Biologia:

- 1) rytm dobowy aktywności człowieka – sen i czuwanie, wydajność i planowanie w realizacji zadań zawodowych;
- 2) harmonogram zgodny z zegarem biologicznym;
- 3) poznawanie zawodów, które wykorzystują wiedzę biologiczną.

6. Chemia:

- 1) zawody, które wykorzystują wiedzę chemiczną;
- 2) chemia wspomaga nasze zdrowie, posiłki i napoje regeneracyjne w pracy;
- 3) odżywianie mózgu – woda.

7. Informatyka:

- 1) wzory pism urzędowych (redagowanie dokumentów, pisanie CV);

- 2) gromadzenie informacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- 3) wykorzystywanie komputera i TIK do rozwijania zainteresowań;
- 4) aspekty społeczne rozwoju i zastosowań informatyki;
- 5) aspekty prawne odnoszące się do stosowania TIK, dotyczące m.in. rozpowszechniania;
- 6) cyfrowe bezpieczeństwo ucznia i pracownika;
- 7) ochrona danych osobowych i cyfrowe ślady (SIO, ewidencja kandydatów do pracy, rejestracja w portalach pośrednictwa pracy).

8. Matematyka:

- 1) poznajemy zawody, które wykorzystują wiedzę matematyczną;
- 2) przygotowanie do działalności gospodarczej, samozatrudnienia w zakresie rozliczeń fiskalnych, zobowiązań ZUS, US, GUS;
- 3) określanie prawdopodobieństwa otrzymania dotacji;
- 4) zawody obciążone ryzykiem zdarzeń losowych;
- 5) zawody związane z analizą i statystyką;
- 6) rachunek prawdopodobieństwa jako pretekst do rozważań o niepewności zawodowej i czynnikach zewnętrznych wpływających na osiągnięcie sukcesu.

9. Fizyka:

- 1) poznajemy zawody, które wykorzystują wiedzę z dziedziny fizyki;
- 2) aktywności zawodowe skoncentrowane wokół energetyki jądrowej;
- 3) obszary zawodów rozwojowych (ochrona środowiska, ekologia, zrównoważona gospodarka, zrównoważony rozwój).

10. Geografia:

- 1) praca i kształcenie w Unii Europejskiej;
- 2) bezrobocie;
- 3) zróżnicowanie gospodarcze świata, określanie zmian zachodzących na rynku pracy w skali globalnej i regionalnej, wynikające z rozwoju nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych.

11.W - f :

- 1) poznajemy zawody, które związane są ze sportem;
- 2) praca trenera w danej dyscyplinie;
- 3) przygotowanie fizyczne do testów sprawnościowych w służbach mundurowych.

11. Edukacja dla bezpieczeństwa:

- 1) bhp na stanowisku pracy,
- 2) ewakuacja.

12. Podstawy przedsiębiorczości:

- 1) funkcjonowanie rynku pracy,
- 2) bezrobocie,
- 3) samozatrudnienie,

- 4) biznesplan,
- 5) procedura rejestracyjna,
- 6) uproszczone formy ewidencji,
- 7) aktywne formy poszukiwania pracy,
- 8) czytanie ofert pracy,
- 9) oczekiwania pracodawców wobec pracowników,
- 10) podejmowanie decyzji,
- 11) autoprezentacja.

13. Godzina z wychowawcą:

- 1) kształtowanie umiejętności komunikacyjnych,
- 2) radzenie sobie ze stresem,
- 3) autoprezentacja,
- 4) wycieczki do zakładów pracy.

Współpraca z instytucjami pozaszkolnymi wspomagającymi orientację edukacyjno-zawodową:

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
2. OHP,
3. Powiatowy Urząd Pracy,
4. zakłady pracy,
5. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej,
6. Bydgoska Agencja Rozwoju Regionalnego,
7. Wyższa Szkoła Bankowa,
8. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego,
9. Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.

Efekty wynikające z wdrożenia WSDZ w szkole:

1. kształtowanie aktywności zawodowej uczniów;
2. pomoc rodzicom i opiekunom w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci;
3. dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców;
4. świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe;
5. zrozumienie mechanizmów rynku pracy;
6. świadome planowanie swoich działań;
7. świadomość ponoszenia konsekwencji złych decyzji;
8. zrozumienie roli kształcenia ustawicznego;
9. wspieranie motywacji wewnętrznej.

WSDZ na rok szkolny 2018/2019

Program obejmuje następujące tematy:

Zakres tematyczny
Kariera zawodowa człowieka.
Czym jest rynek pracy i pracodawca?
Branże i zawody – kim warto zostać?
Planowanie kariery zawodowej – od czego zacząć?
Samowiedza – źródła poznania siebie.
Kim chcę być? Moje zainteresowania zawodowe.
Jakie mam umiejętności?
Moje mocne i słabe strony.
Zdrowie a moje plany zawodowe.
Kreatywność i poszukiwanie rozwiązań.
Jak stawiać sobie cele życiowe i zawodowe?
Co po szkole? System edukacji w Polsce.
Budowanie pozytywnej samooceny.
Kim jestem? Tajemnice osobowości a wybór zawodu.
Wartości moimi drogowskazami.
Rozwijam swoją przedsiębiorczość.
Zostać wolontariuszem.
Jak skutecznie podejmować decyzje?
Predyspozycje zawodowe a moje preferencje.
Wymagania pracodawców a moje umiejętności.

Powyższy zakres tematyczny uwzględnia wymagane treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas liceum. Po jego realizacji profil umiejętności ucznia w czterech obszarach będzie wyglądał następująco:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW - uczeń:

- 1.1. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY - uczeń:

- 2.1. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
 - 2.2. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
 - 2.3. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
 - 2.4. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
 - 2.5. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
 - 2.6. wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
 - 2.7. dokonuje autoprezentacji.
3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE - uczeń:
- 3.1. analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
 - 3.2. analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
 - 3.3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;
 - 3.4. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH - uczeń:
- 4.1. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
 - 4.2. określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
 - 4.3. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
 - 4.4. planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Ewaluacja

Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje warsztatów były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców.